

[Jørgen Estrup]

Derfor rejser spørgsmålet sig selvfølgelig: Hvilken indflydelse skal dette have på bistanden? Udenrigsudvalget gjorde på sin vis sit arbejde ved under sin rejse i Asien indgående at drøfte og rejse disse spørgsmål med vores værtter. Jeg tror, at det har en ikke ringe præventiv virkning. Men først og fremmest bliver vi nødt til selv, dvs. udvalget og ministeriet, at finde ud af, hvad dette betyder i praksis. Jeg mener, at det afgørende i sidste ende må være, om de krænkelse, vi kan konstatere, fører til, at sigtet og effekten af bistanden kompromitteres. Det skulle nemlig være sådan, at vi af hensyn til menneskerettighederne og den moralske pegefing, der ligger i at påpege disse ting, faktisk i større grad prisgiver befolkningsgrupper, der er fattige og udsatte i de pågældende lande. Det er det dilemma, vi skal have løst. Jeg mener, at det i sidste ende må være de fattige befolkninger, der vejer tungest.

Et andet problem, som jeg også synes trænger til en nærmere diskussion, er den del af vores kriterier, som vedrører de ydelser og leverancer, som dansk erhvervsliv skal præstere, og hvor man kræver, at det med hensyn til tilpasset teknologi, pris og kvalitet lever op til rimelige konkurrencehensyn og er konkurrencedygtigt. Jeg tror der er grund til at drøfte, om dette altid er tilfældet. Vi har i hvert fald set, at det i tidligere tid ikke altid har været tilfældet, at man faktisk i enkelte eksempler har følt sig nødsaget til at lægge vægt på, at det var danske leverancer, og så måske lægge mindre vægt på konkurrencedygtighedsprincippet. Jeg håber, at det er en praksis, som nu er forladt, men jeg vil i hvert fald mene, at vi fortsat bør have øjnene vendt mod dette problem.

Endelig vil jeg gerne pege på spørgsmålet om rationale for den administrationsprocent på 3 pct., som man tilsyneladende har lagt sig fast på som det, der gælder for bistandsindsatsen. Det kan vel næppe være et helligt tal. Man kunne vel forvente, at administrationsprocenten svingede noget, alt efter hvad det var for nogle projekter, man nu faktisk kastede sig over, fordi noget kræver mere end andet. Jeg kan ikke lade være med at stille det spørgsmål, om man tidligere kunne have undgået nogle af de fejlslagne projekter, herunder måske de berømte hvide elefanter, som bl.a. Finansudvalget stiftede bekendtskab med i Tanzania. Jeg synes i hvert fald, at vi i fællesskab må kunne blive enige om,

at hvis en øget undersøgelse af projekternes lødighed og stigende overvejelser og forundersøgelser om effekten af projekterne kan forhindre den slags ting, gør vi noget godt for dansk bistand. Jeg ser frem til, at vi kan fortsætte en dialog om disse ting i udvalget med ministeren til støtte for dansk bistand.

Udenrigsudvalget brugte sidste forår lang tid på at diskutere de enkelte lande, som kunne være kandidater som kommende hovedmodtagere. Udvalget afstod som bekendt klogeligt fra i sidste ende at sætte navne på, og det skal vi derfor heller ikke ind på i dag, men det forhindrer os naturligvis ikke i at have en mening om landevalget og i at give forhåbentlig gode råd om dette valg. Det var også en del af formålet med udvalgets i øvrigt særdeles udbytterige rejse til Asien i februar.

Der har været sat spørgsmålstegn ved et par af de lande, som nu er udpeget som hovedmodtagere. Den tvivl, der er blevet rejst, er blevet gentaget under debatten i dag, specielt for så vidt angår Egypten og Thailand. Begge lande opfylder det krav til gennemsnitlig per capita-indkomst, som udvalget selv har fastslået. Det synes jeg der er grund til med det samme at pege på. Derfor tjener det heller ikke, efter Det Radikale Venstres opfattelse, noget formål at fortsætte diskussionen om dette valg af lande. Specielt har jeg for Thailands vedkommende, der er et mellemindkomstland og ligger ret tæt på den fastsatte indkomstgrænse, følt det som en beroligelse, at det åbenbart indgår i planerne, at der her er tale om en forventet kortvarig status som hovedmodtager. Thailand må vel formodes i løbet af få år at vokse ud af den gruppe, som kan være mål for dansk bistand.

Udenrigsudvalget afstod altså som nævnt fra konkret stilling til landevalget i sin beretning. Det betød samtidig, at beretningen, bortset fra helt overordnede betragtninger om bistandens fordeling mellem Asien og Afrika, var totalt blottet for geografiske overvejelser. Set i bakspejlet tror jeg måske, at udvalget herved begik en fejl. I hvert fald er det efter udvalgets rejse til Asien blevet klart for mig, at der er ganske væsentlige regionale overvejelser, som spiller en rolle i valget af modtagerlande. Vi så på rejsen glimrende eksempler på, hvordan bistanden kan anvendes godt i Bangladesh og Nepal. Ikke mindst Noakhaliprojektet vil jeg gerne fremhæve som imponerende, men udvalget fik også